

u Krapini: s kim god bih govorio, svak me je uvjeravao, da će ovaj put doći do gusta, da će biti vrste prokajanje — i da će biti najbolje, ostanem li u Krapini — s neogama u blatu.

Ovo zadnje mi je uvjerdilo. Ali što ovaj ljudi misle? Zar oni žive u državi nas Riječane za puke, strašljive donkulovce? Zar ne znadu oni, da u našim žilama teče junacka uskočka krv, kako je to ijepo dokazao veliki Italijanac Giulio Caprin u svome veleznamenitom »Memorialu du Umorco«? Veroj smo mi — intrepidi — trisla im klijemati!

Kako vidite, ja sam držao, da je rat gotova stvar, ali stara krv, u kojoj Caprin govori u onom svom »Memorialu«, promiješala se u meni — i ja ni pet ni šest, veče noge iz blata, kapu na glavu, kofer u ruku — pa hajd put Rijeke.

Na Sušaku sve mirno. Ljudi normalni — prilike normalne — sve normalno, a to će reći: sve je, da ne može bolje ni ljepše, na mostu jedna financa — pušta me! Malo dalje — prva straža — pušta me! Malo dalje — pušta me! Druga financa — pušta me! Svi me puštaju, a to je znak, da je i na mostu također sve normalno.

Idem naprijed. Fiumera, normalna, Porto Baros — Delta — sve je, gdje je i prije bilo — na Korcu, u Starom gradju, nigdje ni najmanjeg znaka kakovih ratnih priprava. Kući sam našao, kakovu sam i ostavio. Uredim se malo, umijem se i počeslam, a onda stupim k zidu: što dijeli Ninetinu kuću od moje, pokucam, prijem k prozoru, i eto ti na pokrajnom prozoru Ninetina glava.

— Ca vas krađ varaju? — bile su nevjene prve, ljubezne riječi. Ja sam joj ukratko objasnio, što me dovelo na Rijeku, a ona meni: — Paris se, da je nec va rije, ma ja svejedno mislim, da će sve pođ in lumo de makaroni«.

Dok mi onako razgovaramo čujemo dole na ulici jednu ruku, što je to nije — neki vele ovo, neki ono — da vam prava kažem, ja sam u sebi držao, da je rat došao po svoje, to će reći — da je počeo rat.

Ninetta je odmah izišla, da se propita, što je to, i kad se vratila, reče mi, da nije ništa, cijelo ta buka i kontuzija, da je nestala ovduda, što da je neki Kordi pucao na nekoga fašista, Kajfešija, i da ga je teško ranio i pobjegao. Pomislilo sam, da su to stranici, pa se nisam mnogo za tu stvar zanimao, no pod večer saznao sam, da se tu radi o nekome Kordiju i Kajfešu, koji su starijom Riječankom, što ih sada zovu, jednoga Kordi, a drugoga Kajfeša. Proviziora bi riječka vlada učinila vrlo dobro, kad bi izdala jedan Leksikon, u kome bi bila zabilježena stara riječka imena i ova nova, inače ne čemo moći na kraj. Čujem, da od kad sam u Krapini, da je u Rijeku stariji i stariji historija, jer se nisu nikad mogli da sakupe u ovom galimatijahu novih i starih imena.

I petak je prošao mirno, pače već sa svih strana počeli kapati demanti, da nije istina, da sam se na granici skuplja vojska i da nije Jugoslaviji poslan nikakvo ultimatum, jedino što se zeli, da Jurina ne bude u rukama stranac, paratum, kako je bio kad se ovduda pjevali: Elijen baratum!

Međutim ja sam čekao s najvećom nestrpišću subotu, 15. septembra. To je imao da bude onaj strašni, Falbov, kritičan dan. »Il giorno fatale«, kako je u »Vedetta« nisla čim sam se u jutro gdje, ponjušio sam znak, no osim poznatih »parfema« našega Staroga grada, ja nisam u nosu osjetio ama baš ništa neobičnoga. I podne je prošlo — a u gradu sve tih. Poslije podne došla je k meni Ninetta, da mi pripovijedi, što se je na Rijeku zbilo. Ona čim sam ona otišla u Krapinu. Što mi je rekla sve pripovijedala, ne bi, vjerujte mi, ni pas na maslu pojeo. Među ostalim pričala mi je i o nekoj Mohovićevoj, koja je se strašno zaljubila u staroga d'Annunzija i da je pisala »kancumeti«, od kojih da bi i »suo dobro« naučila. Jednoga dana donese »Vedetta« vijest, da je ta »poetessa« u Gradu blizu Trsta počinila samoubojstvo. »Vedetta« je u jednoj drugoj kobastici iznijela sve, što je ta brizna žena bila, kako se zaljubila, ali nesretno, jer da je d'Annunziju nije pitao blizu. Nego kad ti tome ne bodeš — eto ti »Vedetta«, gdje ne koliko dana zatim nisi opet jednu dugu kobasticu, u kojoj javlja, da Mohovićeva nije umrla, ona da je živa, pače da je bila u Mošćenicama, u crkvi, i da su je oni ljudi tamo držali za nekakovu drugu Svetu Johanu.

Ja sam rekla: ja je ta siromasna djevojka za cijelo luda. Ninetta mi to na odgovori:

— A ki zna, morda i ni? Va danasnji dan je diferencja me pametnini i nemeni ljudi jako mala. U Reke je pak najmanja.

Možda nema Ninetta ni krivo. Meni je već ne jedamput došlo u glavu, da mi, ako budu stvari išle ovako naprijed, ne će preostat ništa, nego li da i ja budem ili crnu stonaju ili pak — kamiju de forza.

Prošlo je i posljednjeg i večer i cijeli onaj dan, 15. septembra, a uokolo sve mirno.

Od kuće, glada i vojske — oslobođi nas Gospodine!

Rokac.

IZ SV. LOVREČA PAZENATIČKOG.

Kr. oružnik ubio 19-godišnju djevojku.

Predprošla nedjelje zbio se u našem mjestu vrlo žalostan događaj. Oko 10 sati prije podne nalazio se kod općinskog bunara kr. oružnik, g. Giuseppe de Palma. U ruci je držao automatičnu pištolu »Berretta«, koju mu je isposudio neki prijatelj. Nesreća je prohtjela, da mi je najedamput ispala iz ruku pištolja i — eksplodirala. Pišek, koji je izšao iz pištolja, smrtno je ranio 19-godišnju djevojku Jelavicu Venier, koja se nalazila dva metra dalje kr. oružnika. Nesrećica se je odmah strovalila na zemlju, gdje joj je neprestano curila krv iz rane. Nato su skočili k ranjenoj djevojci nekoji seljaci i je joj pružili prvu pomoć. Par sata kasnije došli su na lice mjesta i liječnici gg. dr. Depangher i dr. cav. Franco Dapos. Njihov dolazak nije ranjenoj djevojci ništa pomogao. U 10 sati uveče bila je već mrtva, a zatim odnešena u općinsku mrtvačnicu. U ponedjeljak ujutro bila je o tom obavještena i kr. podprekator u Poreču. Poslije podne bila je odaslan na amo sudbena komisija, medju kojom i preokri liječnici gg. dr. C. Depangher i dr. Mauro Giuseppe, koji su seccirali lješinu. Drugi dan joj zakopase na općinskom groblju. Medjutim je kr. oružnik, koji je nesrećom ubio Jelavicu Venier, odveden je u oružničku kasarnu u Poreč, gdje će ostati na dispoziciji vojničnik vlasti.

IZ SV. VICENTA.

Nesigurnost na cestama. — Zločinski napadaj na kantanarskog trgovca. — «O bori o vital» Kad će to prestatii?

Kantanarski se trgovac Deltrepro nalazio u Vodnjanu. Već ujutru bio je dobre volje pa se odlučio na to, da se povratit pješice u Kanfanar. I doista: što je namnio, to je i izvršio. No na putu zalibio nije bio srećan. Kod krčevice Sv. Kvirijana, koja se nalazi 4—5 km. udaljena od Vodnjana, iznenada skoči na njega jedan zakrbljuni mladić i uperiši mu pištolj u prsa reče: »O bori o vital« Deltrepro se na to prestraši, izvadi novčarku i preda ju napadaču uz zamolbu, da ga ostavi na životu. Sreća je prohtjela, da se u novčarki nalazilo vrlo malo novca. No napadač nije ni otvarao novčarku, već ju je jednostavno turio u džep i pobjegao s njome u šumu. Deltrepro pak je nastavio putovanje i nije se nigdje zastojavao do Sv. Vicenta. Tu se najprije malo odmorio kod jednog gostioničara, a zatim je išao k mjesnim oružnicima, da im ispriča događaj. Oružnici su odmah ih u potragu za napadačem, ali bez ikakva uspjeha.

IZ BORUTA.

Velika nesreća na željeznici. — Vlak razmrvario 74-godišnjeg starca. — Prenos mrtvih ostataka u Cerovlje.

Prošlog petka dogodila se na željeznici između Boruta i Huna velika nesreća. Seljak Mate Garinčić, star 74 godine, rodom iz Cerovlja, htio je na jednom mjestu da prekorači željezničke tračnice. No bio je vrlo loše sreće. Najedamput dojrui puljski vlak br. 4397 i uzasno ga razmrvario. Od njegova tjela nije ostao nijedan komadić, po kojem bi se bilo moglo čimati što se u njemu nalazilo šezdeset tjela. Čim su ih dogodaj opazili nekoji seljaci, koji su u neposrednoj blizini sakupljali sijeno, odmah su otišli u Borut te prijavili cijelu stvar oružnicima. Za kratko vrijeme došli su oružnici na lice mjesta, gdje se dogodila nesreća. Na tu su prijavili nesreću sudbenim vlastima i željezničkoj direkciji. Smrtni ostanci nesrećnog Garinčića bili su odvedeni u Cerovlje.

Franina i Jurina.

Fr.: San šlija u »Istarskoj Riječi« o niken Colarigu, ma nis čuda razumija, pak san te komoć skeća, da dojdeš i da mi povis ča je stin tjeon.

Fr.: To ti je jedan fantina od 25 lit, ki je jako mljohav i mali, ali tako papren da mi je zaparjija svoj Puli s kvesturion i karabinjeri.

Fr.: Beni, ti ki si sigurno s kin govoriya u Puli, ča si tu rekli, će vred skihatji papar i ulovit Colariga?

Jur.: Ja mislin da ne te tako vred. San provā pitati neki travističe, koje poznan od prijā, i znaš ča su ti rekli?

Fr.: Ča?

Jur.: Svaki mi je reka: »Šijor Jurina! Mi go šolo kvatrocento lire al meže e la pele una šola«.

Fr.: Donkar more Colarig spati prez straha.

Jur.: Ter spi neboj se bolje nego ja i ti.

Fr.: Neka spi kad more, a ti mi povi, ča si još vidija i di si sve bija.

Jur.: Ču ti povidati, ma te avizavan da je duga koblasticā.

Fr.: Ter su onē u Fojcebergu bile dužje pak san he šesto pogucnuja i ostā živ.

Jur.: Dobro.

Kad san ovi pasani četrtak pošā kja od tebe, pošā san nazad u Pulu, ma čin san doša na portaratu san opazija sve jedan konfužion. Karabinjeri, soldati, financeri i civiti sve je tebio kako munje po gradu s puškami i s mašinegverju, kako da je prava gvera. Iz jenedga kantuna su počeli pucaati s revolveri i s puškami, a narod je sta bižati i vikati ajuto che ze Colarig! Ti znaš da ja nis strahljiv, ma balote nimaju oči, pak san ja lipo rekā sam sebi: hoj Jurina u kraj i san poteka do jere karoće neka me vozi van iz grada, ali nis moğa dobiti ni korooce ni automobila, zaš su sve bile na dispozicijon kvesturi. Kad san vidija, da je konfužion sve veći i da mi ni druge nego uzdati se u moğa Jurina, san lipo stavio nože na rame i smignuja kroz koočja kuntra mortu. Na rivi san našā jenu barku, skočija u nju i poveza za u banjo poleže, zaš san pensā, da san korisan na tri kraja: prvo ču se oprati, drugo ču mankor za malo vrimena biti odličen od Europe i nejne kulture i treto san tamo najsigurniji. S puten san čuja jenu lipu. Kapitān od barke je bija stari Keko Buganca. Kad smo se levali od rive je obrnuja barku i namisto da me vozi u banju, me vozija kuntra aršinalu. Ja san spočetka muča, ma kad san vidija da je u on mučē, san ga pita zašto me vozi na oni kraj. Nimaje trašta — mi je reka — ču valje u obrnuti, samo gren po jenu panjoku kruha. — Ja san perā, da me stari drži za šempija, zaš san zna, da se u aršinalu ne prodavaju panjoke, ma san

krivo pensā, zaš valje za tin je Keko frmā barku, dignuja iz mora jenu panjoku i ubrunja kuntra banju. — Skužajte — mi je počēja govorići Keko — ma danas su takova vrimena, da se mora gledati svaki kus kruha. Nikād bih svaku veče poša s barkon okolo brodi u portu i nakupija dva do tri kvintala kruha i mantinja s njim dva pršćica i dvajset kokoš, ali pokle gveru ni veče kruha. Mišeci i mislići pasuju da ne napošan ni jenē panjoke, da ne ni ove! Pokle je odē španjolska karocata se vaik najde po ka. Znate, šijor Jurina, nikād, kad bi mi žena donila uzinu simo, bi mi donila manestru od bigul i fažola zabiljevu s dobrom pešton i s jenim lipin kusen pršu ta ali kože od slanice. Ja bih moju uzinu ija s vsveljen, zaš je bila dobra, a tudeški, ki bih vozija u barki, bi gledali i govoriili jedan z drugin: »Arme lojte vas misen iz cesen«. Dandanas mi donese žena uzinu, ma briznu pred pešta i pršu ta i slanice, ku me je san nisi prid drugima, pak stešo se nradu ruti ter niki ki mi reču: »Adešo ti manji ben do poke ke ti ze redente«.

Fr.: To ti je ono. Takō ti »niki« svaderi prčkaju, a ča perajuj onj da se prija ni ilo poli nas? Vidis, Jurina, ta meni ne gre u štumig i da se najde kakov »niki« pak mi reče onako, ja bih pošā u dizgračiju...

Jur.: I biš mu morebit, pokazā, da si prez kulture, ča ne?

Fr.: S vragon neka gre kultura i ki je inventā! Ona nima s tin posla.

Jur.: Vraga nima.

Fr.: Ča ima, kultura je kultura a trbuh je trbuh.

Jur.: Čekaj malo, da ti povin kako imaš krivo. Kad san se bija veče oprā u banju, san ti bija uglednija kakov vak, pak san pošā u bufet da ništo pojim. Pitan ča je za isti, a ona ženska mi odgovori, da je angurije, meluni i krušak. Ja san pita da mi da šalama ali sira, a ona se je počela smijati. — Se vedi si — mi je rekla — ke la ze Boljune ke la domandā šte robe. No la ša benedeto, ke de noi nože pjo moderno anke manjar šta ora. Una volta ko jerimo što i barbari se žnjonfavimo de tutle le porkarije e per kvel jerimo tondi kome baril, ma adešo ke i barbari ze in malora gavemo piū kulure e manjemo šolo robe eleganti e no kome Lei. — Franina moji Kad san čuja cili, oni Čeenaš zavrtilo se je sve oko mene i banj i Keko i barka. Zabiya san na Colariga i na sve, pak san se obuka, skočija u barku i kad san se skrca na rivi san rekā jenu liru zgor tarife i pošā ravno u Alturu.

Fr.: Pravo si učinija, samo da san bija ja na misto tebe, bija bih pošā u Muntici, di je još manje kulture nego u Alturi.

Jur.: Bogue je ni ni u Alturi čuda, zaš je bila poli Prca jena pijadina njoki s koočion, ka bi bila bastana onin »kulturni« za cilo lito.

Fr.: A ča je još bilo u Alturi?

Jur.: Svega. Najprija san poija nekoliko njoki, i zabilija he s crnom kaplicom a kada su naši prijatelji čuli, da sam doli, svi su kako munjeni pritekli k meni i — Jurina simo — Jurina tamo — i kako je i se ve tako, i če nam bit ča bolje? — i sve tako, i če san njim odgovora, kako sam najboje zna, i morom ti reč, da smo nekoliko uric pasali u najljipijim razgovoru, a najzad smo i zabugarili onako po našu milu starinuku.

Fr.: Blazi tebi, Jurino! Vaik klatiš okolo, i vaik si zdrav, kano jaje.

PODLISTAK

Zašto ne te sve da sluša čovjeka

(Narodna pripovijest).

Pripovijeda se, da je u staro vrijeme, kad se još sve po pravdi radilo, sve slusalo čovjeka, i mrtvo i živo, dok je na svome siediću zapovijedao. Tako su mu sama dva dolazila u leću, samo kad bi on rekao. Mjesto koje padalo je onda iz neba žito, a mjesto snijege brašno. No poslije se sve to čovjeku uskrajilo: od žita promečine se kisa, od brašna snieig. I to se dogodilo sve samo za to, što ljudi nisu htjeli da čuvaju, da ne idu po žitu, nego su ga gijezili nozama, kad je padalo, a od brašna su činili bjeljilo, pa njime bjelili kuće.

I dva su prestala čovjeku sama dolaziti u kuću. A zašto? Jedamput podje jedna baba iz kuće, pa udje daleko u šumu i u nadije vrlo golemo drvo, pa mu rekne, da ide njenoj kući. Drvo posluba babu, izvali se iz korjena i podje za njom. No habi ne da vrag mirovati. Ona zaječala. A znaš li ti, gdje je moja kuća? »Njam, habo«, reče drvo. »E, pa dobro, kad znaš, a ti ponosi i mene na sebi«, reče baba. »Baš ti hvala, babo«, odgovori drvo, »zar nisi zahvalna što ti samo idem u kuću? Zato ćeš

odsad prilježiti tvoja grbava ledja, pa ćeš ti mene nositi ako hoćeš da me vidiš«.

Od toga dana nije nikad više dolazilo čovjeku samo drvo u kuću. Eto što učini jedna baba!

Kako je postala rakija?

(Narodna pripovijest).

Predragi Gospod Bože, kad je sve stvorio i što vidio i što ne vidimo, stvorio je i rakiju, tu ljudsku krvopijicu od trih i pet. Jednoga je kap krvi od pijetla, druga kap od vuka a treća kap od krmla. Bože je rekao: »Čovjek, kad popije jedan satljik, popio je prvu kap krvi, pa će zapjevati kao pijetlo. Kad popije drugi satljik, drugu kap krvi, naklače svakoga zavijati kao vuk. Kad popije treći satljik, treću kap krvi, leći će svukid kao krmlać«.

Smrt majke Jugovića

Boğa moli Jugovića majka, Da joj Boğ da oči sokolove I bjela krila labudova. Da odleti na Kosovo-ravno, Te da vidi devet Jugovića I desetog starog Jug-Bogdana.

Što molila, Boğa domolila: Boğ joj moli oči sokolove I bjela krila labudova. Ona leti na Kosovo-ravno.

Kad doletjela u polje široko, Al' Kosovo tužno i krvavo, Mrtav leži junak do junaka, Mrtav konje jedan do drugoga. Prevrtala Jugovića majka, Prevrtala konje i junake, Što vidio ne nadije svoje Sokolove: Mrtvih nadije deset Jugovića I desetog starog Jug-Bogdana, I više njih devet bojnih kopljā. Na kopljima devet sokolova. Ako koplja devet dobrih konja, A pored njih devet ljutih lava; Tad zavrišta devet dobrih konja, I zalaja devet ljutih lava, I zaklikla devet sokolova.

Tu je majka tvrda srca bila, Da od srca suze ne pustila; Već uzima devet dobrih konja, I uzima devet ljutih lava, I uzima devet sokolova Pak se vrati svomur dvoru belom.

Daleko je snah ugledala, Malo bliže pred nju išetale:

Zakukalo devet udovica, Zaplakalo devet sirotica, Zavrištalo devet dobrih konja, Zalajalo devet ljutih lava, Zakliklato devet sokolova.

I tu je majka tvrda srca bila Da od srca suze ne pustila.

Kad je bilo noći u pomoći, I ča će bit? I če nam bit ča bolje? I sve tako, i če san njim odgovora, kako sam najboje zna, i morom ti reč, da smo nekoliko uric pasali u najljipijim razgovoru, a najzad smo i zabugarili onako po našu milu starinuku.

Progovara ljuba Damjanova: Svekrvice, majko Damjanova! Nit je gladan pšenicje bijelice, Nit je žedan vode sa Zvečana? Već je njega Damjan naučio Do ponoci u drum putovati, Plo ga na žali svoga gospodara, Što ga ni na sebi doneo.

I tu majka tvrda srca bila, Da od srca suze ne pustila. Kad u jutro danak osvanuo, Ali lete dva vrana gavrana,

IZ TINJANA.

Umorstvo 36-godišnje udovice.

U utorku, dne 11. ov. mj. zbio se na Tinjanu... grozan zločin, koji je ozlovljio cijelu općinu.

dan trošak od 25.— lira za prevod, dočim pristoja za mjenicu ne iznaša više od 2.50 lira.

Kako se postupa sa mjenicama?

Zadruga, koje žele uvesti mjenično poslovanje, moraju postupati ovako: 1. Kad zadruga (posujilnica) dozvoli zajam...

4. Kod ispunjavanja mjenice treba naročito paziti: a) od dana ispostave do dana istoka ne prodaje više od 6 mjeseci.

Gospodarstvo

Važno za naše zadruge.

Bilježite zadruke knjige!

U smislu kr. dekreta od 11. 1. 1923 imadu se bilježivati ove knjige: 1. Članska knjiga (imenik zadrugara), knjiga zadrughinih dijelova...

Možemo li zapriječiti snijeljivost u pšenici?

Pa nego da možemo, samo ako hoćemo. Iskustvo je pokazalo, da snijeti u pšenici najlakše odstranimo prigradom snijeti i to na ovaj način.

Kako se liječe očne bolesti kod rogatog marve?

Goveda se najviše oboli na očima uslijed vanjskih ozljeđa n. pr. kad im dospje medij...

Kako se priređuje dobar petjot?

Može li preiđeti dobar petjot, onda drži se točno ovih savjeta: — 1) uzmi sasvim svjež droz od zdravog gozdića; — 2) taj droz nali odmah...

S. Pietro in Selve, li 20. Settembre 1923.

A sei mesi data pagherò per questa cambiale alla Seoska blagajna reg. zadruga sa ograničenim jamstvom u Sv. Petru u Sumi la somma di Lire H. mille: — Simone Viloriti (dužnik) Antonio Dušić (per avallo) (svjedok) Giov. Lavčić (per avallo) (svjedok)

U oči ozimne sjetve

U oči ozimne sjetve. Doskora će započeti naš seljak da ore za zimnu pšenicu i li pir. Tom zgodom držimo da će biti na odmet, ako i mi reknesmo svoje mnijenje o sijnaju ozimnog žita.

U oči ozimne sjetve

U oči ozimne sjetve. Doskora će započeti naš seljak da ore za zimnu pšenicu i li pir. Tom zgodom držimo da će biti na odmet, ako i mi reknesmo svoje mnijenje o sijnaju ozimnog žita.

sao jeste «Cik-cak» željezna brana. Takva brana je najlakša za naša istarska polja. Može se ju dobiti u Trstu.

Na vrhu (2000 m²) slaba zemljišta treba da posijemo rjeđe, a na dobroj malo gušće.

Pšenice imade više vrsti, koje različito dozrijevanje rano, jer za takvim lako posijemo istarsko odnošaje bit će najbolje one, koje dozrijevanje samo, jer za takvima lako posijemo kakovo postorimo. Dobro vrsti pšenice za naše odnošaje i zemlje jesu svakako ove: «Rijet», «Cologna», «Noe» i njemačka crvena klopovka.

Mala seljačka škola

Možemo li zapriječiti snijeljivost u pšenici? Pa nego da možemo, samo ako hoćemo. Iskustvo je pokazalo, da snijeti u pšenici najlakše odstranimo prigradom snijeti i to na ovaj način.

Kako se liječe očne bolesti kod rogatog marve?

Goveda se najviše oboli na očima uslijed vanjskih ozljeđa n. pr. kad im dospje medij...

Kako se priređuje dobar petjot?

Može li preiđeti dobar petjot, onda drži se točno ovih savjeta: — 1) uzmi sasvim svjež droz od zdravog gozdića; — 2) taj droz nali odmah...

S. Pietro in Selve, li 20. Settembre 1923.

A sei mesi data pagherò per questa cambiale alla Seoska blagajna reg. zadruga sa ograničenim jamstvom u Sv. Petru u Sumi la somma di Lire H. mille: — Simone Viloriti (dužnik) Antonio Dušić (per avallo) (svjedok) Giov. Lavčić (per avallo) (svjedok)

Tudja valuta na trišćanskoj burzi.

100 franuskih franaka za 131—131.50; 100 švicarskih franaka za 401—405; 100 njemačkih maraka za 0.10—0.25; 100 rumunjskih leja za 10.25—10.75; 100 čehoslovačkih kruna 67.75—68.25; 100 mađarskih kruna za 0.11—0.13; 100 njemačko-austrijskih kruna za 0.03—0.0325; 100 jugoslovenskih dinara za 24.30—24.60; jedan američanski dolar za 22.60—22.70; jedna lira šterlina za 103—103.40 italijanskih lira.

Riečko pitanje postalo je strašno zamršeno.

Riečko pitanje postalo je strašno zamršeno. Ipak do ratnog zapletanja i ne doći. Italija je bila u poziciji da potpuno ujedrno pomirljivo pisati. Od dobro obavještenih krugova saznanje je, da je Italija opozvala svoj «ultimatum» sa jednim pismom Mussolinija na jugoslovenskog ministra inostranih dela dr. Memčića Njeguša.

U oči ozimne sjetve

U oči ozimne sjetve. Doskora će započeti naš seljak da ore za zimnu pšenicu i li pir. Tom zgodom držimo da će biti na odmet, ako i mi reknesmo svoje mnijenje o sijnaju ozimnog žita.

U oči ozimne sjetve

U oči ozimne sjetve. Doskora će započeti naš seljak da ore za zimnu pšenicu i li pir. Tom zgodom držimo da će biti na odmet, ako i mi reknesmo svoje mnijenje o sijnaju ozimnog žita.

Kad će italijanske čete isprazniti Krk?

Kad će italijanske čete isprazniti Krk? Neka, koje je ambasadorska konferencija poslala En-

gleskoj glasi: Krk će biti ispraznjen, kad uvjeti, koji su navedeni u noti od 8. o. mj. budu izvršeni na ovaj način: 1. Poslanici saveznika u Atenu u sporazumu sa grčkom vladom ustanove će dan, kad će saveznici biti izrečena ispravi grčke vlade. Posljednji dan 15. rujna. 2. Dne 19. o. mj. imadu se u Atenu održati zašućunice. 3. Istog dana ući će ratni brodovi u Falcora. 4. Zrtvama se 19. o. mj. imadu iskazati vojničke počasti. Internacionalna komisija započet će dne 17. rujna sa radom u Jamini i nakon pet dana brojni razgovori između saveznika je Italija odlučila da Krk isprazni dne 27. o. mj. o. sni konferencija zadržava pravo, da Grčkoj objavi nove kaznene mjere i kazne koje se osobito sastoje u plaćanju 50 milijuna lira Italiji. Ambasadorska konferencija zamolit će vrhovno suditi da odobri izdati kaznene mjere za Italija Grčka i da se odrecu svakog pravnog lijeka, osim da Italija upotrijebi pravno sredstvo za naplatu okupacionih troškova.

Njemačka se nalazi u predvečerje posvećenijeg državnog bankrota, ako brzo ne nađe izlaz iz sadašnjeg nepodnošljivog stanja. Svemu zlu je kriva uključivo njemačka rezistentna u ruškomo pitanju. Vlada mora da izdrzava skoro čitavo pučanstvo i industriju. Tvornice nisu na prodaju nego gomilaju, da ona plaća radništvo i to se ustini i događaja. No ne samo radnici nego i također odvjetnici i liječnici dobivaju potpore od vlade. Poduzetnici zahtijevaju kapital za daljnje vodenje posla. Za vrijeme nemira bile su i također i trgovine živežnih namirnica upućene na potporu, a kako su najsvajetniji činovnici izgorjeni, događaje se, da novce odgojam za potporu ode na druge svrhe. Zato vlada ne preostaje drugo nego samo jedan put, a taj je, da po mogućnosti ograniči kredite za zaposjednotu područje. Riješenje ruškoga pitanja i to što brže riješenje jest u interesu njemačke vlade. Kada bi vlada potpuno izostala, tada bi pale sve one zapke, koje danas stoje na putu komunistima, sindikalistima i nacionalnim socialistima. Ako svi znaci ne varuju, Njemačka će svakako morati da popusti Franceskoj, jer će ju inače zadestiti strana katastrofa.

Bugarska je vlada oštro istupila protiv sovjetskome Crvenom Krku, čijim je zastupnicima predbacila, da pod plaštom čovjekoljublja provode komunističku propagandu u Bugarskoj. Uslijed toga sovjetski je Crveni Kriz morao da napusti zemlju; između Solije i Moskve izmijenjene su nove političke pozicije, ali i politički nisu bili zadovoljni sa stanovištem bugarskih komunisti, koji su se držali veoma mirno za vrijeme prevrata. Nova bugarska vlada izjavila je, da ne će trpjeti tuđe boljševičke propagande u svojoj zemlji, ali ipak ne će istupiti protiv domaćih komunisti, budu li oni djelovali u granicama zakona. Međutim bugarski komunisti nastoje da prehoduju seljake i gradski puk za federativnu sovjetsku republiku na Balkanu, te potkopavaju državni ugled, da izazovu u zemlji nemire i anarhiju. Sve u vezi sa ovim, ministar baje da su komunisti za 17. o. mj. spremni državni prevrat, kojim su htjeli u sporazumu s Moskvom preuzeti i državnu vlast u svoje ruke. To im doduše nije uspjelo, jer je Cankova vlada pravodobno strpala 47 njih u zatvor. Sada pak se govori da će vlada odužbiti svoje komunističke listove, zabraniti im skupštine i provesti posvećeniju istragu. Svi ti pokušaji nisu nikakovom osobitom novomću za Bugarsku; samo obično to ministri plate glavom ili doživnomo tamnicom, a koliko ne pohlebjuju u novomću, to je većina od 1911. godine pokazuju, da je većina ministara bila zatvorena. Da li će zadestiti ista sudbina i Cankovu vladu, to će pokazati budućnost.

Spanjolska. U ovoj je zemlji posljednjih dana izbruhnulo državno ubi. Izveli su ga vojnički krugovi i to sa dovoljno disciplinom. Stari Stara je vlada pala, a vlasti preuzela vojnička stranka sa generalima Primo de Rivera i markizom de Estella. Sve su posade u zemlji odmah pristale uz vojničku vlast. Uzroci tog prevrata jesu različiti.

Vojnička je stranka bila nezadovoljna sa držanjem vlade u marokanskom pitanju, te je ovaj udar spremala već dva mjeseca. Najpodesniji teren za podizanje ustanaka bila je Katalonija, gdje su vojničke posade najbrojnije i gdje je pučanstvo vrlo nerazpoloženo prema Madridu.

U vladi je također dolazilo do teskih nesuglasica. Ministar rata je prije više mjeseci tražio, da se u Maroku poduzme energična vojnička akcija, čemu su se neki članovi vlade, posebno ministar vanjskih poslova, opirali, pa je tek nakon posljednjeg poraza u Maroku vlada donijela odluku, da tamo energično istupi.

Posljednjih su dana vojnički odjeli na putu u Maroku više mjesto otkazali svoju poslušnost. U Sevilli i Saragoši pridridili su vojnici demonstracije, pa su im se tom prilikom pridružili i građani. Dok je tako u cijeloj zemlji raslo nezadovoljstvo protiv vlade, situacija je u Kataloniji bila upravo kritična.

Barcelona je središte separatistickog katalonskog pokreta, koji se upolovno u političkim strastvima i atentatima, ne neredima, tako da je zapravo više mjeseci u ovom području vladala potpuna anarhija. Separatistima su se pridružili i komunisti, razvijajući strahoviti teror. Samo u jednoj sedmici su u Barceloni ubili što revolverima što bombama 60 osoba.

U takvim kaotičnim prilikama jedina je vojnička stranka, kojoj je na čelu bio vrhovni vojni zapovjednik Barcelone general Primo de Rivera i markiz de Estella, ostala prisrbna. Je odlučila da obori sadašnju vladu, da se odlikom sredstvima uspostavi poredak u zemlji.

Širite „ISTARSKU RIJEČ“!

Razne vijesti

Domaće novosti.

NAŠA SKOLSKA GOLGOTA. Kr. Provedništvo za nastavu u Juljskoj Krajinji javlja da se za četkom nove školske godine 1923-24 definitivno ukida hrvatska pučka škola u Orlecu na otoku Cresu nadomjestka sa talijanskom. Na ovu nepravdu osvrnut ćemo se u narednom broju našega lista.

Ukidanje hrvatskih škola u "Slobodnoj" Rijčkoj Državi. Kako je našim čitateljima već poznato, jedan je — i to najmanji — dio općine Kastav pripao po rapalskom ugovoru riječkoj državi. Ivo su u glavnom nastojateljima (ina tromediji), Zamet i Kantrida i omanja neka naselja prema jugoslavenskoj granici (dio por. općine Jurčić i dio por. općine Sredci) da u tom području od davnine su postojale dvije hrvatske pučke škole: četverozredna mješovita u porazrednoj mješovitoj u Kantridi; na prvoj učiteljice, a na drugoj učiteljice. Prvu je školu polazilo oko 325 djece, a drugu preko 110. Dakle, to su u učenicima bili svi bezimino dječja jugoslavenskih roditelja, jer je pučanstvo onoga neregulirano kraja redom jugoslavenski.

Za vrijeme italijanske okupacije, pa sve do konca avgusta o. g. spomenute su dvije škole upravljane po vlastima italijanskim i Voloskom. Od tada su učitelji — do konca prošlog mjeseca — dobivali i svoje plate. Učiteljstvo je najviše bilo vrlo svoje školske dužnosti. Van se iz ljubavi do svoje djece i škole ni u kojem pogledu nije isticalo. Izgleda, da je time njih izbjeli toli čestim, a nepravедnim okrivljivanjima s tjeranja jugoslavenske propagande, samo zato, da pozvanim i nepozvanim faktom im ne dade priliky napadaju na te hrabrovo pučke prosjake.

Ne baš jednako, ali bar donekle snosljivo za naše mukulono pučanstvo i valjane učitelje i učiteljice, teklo je to nepravdno do avgusta o. g. Polovicom avgusta upućeno je učiteljstvo svih škola od strane pravduca, da će škole u Zametu i Kantridi biti ukinute. Učinilo se vlasti početkom septembra, pa neka se izvode tamo obraniti za namještanja posebnim molbama, kad su ionako svi provizori. Učiteljstvo je to učinilo i uložilo potrebne molbe, na koje — do danas — još nema nikakvog rješenja. Mjesto toga, Meichsner od strane magistrata riječkog predao pod konac avgusta u Zametu novonovčanom upravitelju Moretiju, koji sam upisuje u školu djece i tom zgodom njihovim roditeljima tumaći, kako će se poučavati od sada italijanski. Srećom, u ovom pogovoru, da lokal ne odgovara školskim potrebama — prosto je ukinuta i presnena nekud u grad (Pisppi) s tim, da se djece, čiji roditelji obitavaju blizu Zameta, upisu u onamošnju školu.

I tako ostaje 6 hiljada našega naroda u riječkoj državi bez svojih narodnih škola, dok će se 450 jugoslavenskih mladih prisilno učiti u italijanskim, omdarodjivačkim školama!

Udovicama, siročad i roditeljima u ratu poginulih vojnika. U našim pokrajinama ima još sva sila udovica, siročad i roditelja u ratu poginulih vojnika, koji ne primaju nikakvih potpora ili penzija. Potpore su bile obavustvene s razloga, što se promijenili dotični penzijski zakoni. Još fale samo konačne upute o priznanju i isplata penzija. Upozorujemo sve naše udovice, siročad i roditelje palih vojnika, da ne dobiju nikakve penzije, ako nisu učinili, odnosno ako ne učine molbe za konačno priznanje penzije. Dotične molbe moguće tako uložiti do 31. decembra t. g. u ovaj nalog: Sottosegretario per le pensioni — Roma, Palazzo Braschi.

Koliko drže poštenj Italijani do beznačajnih Slavena. Kaošto ima medju svakom pšenicom kukulica, tako i medju našim narodom nekoliko beznačajnika. Ti beznačajnici počinju svoje svojice majčino mljeko i štupice u fashijske redove, gdje su počeli dosta ružnih nedjela. Naše su nevine ljude denuncirali i proganjali, a i još će, samo da sebi stuču ugled i — što je glavno — da se osobno okoriste. Unatoč svega toga mi smo uvijek ostali mirni. Naša vjera u pravdu nije nikad smalaksala. Znali smo, da ima još uvijek dosta poštenih Italijana, koji ni najmanje ne drže do tih nitkovića. Što više, bili smo uvjereni, da će doći dan, kad će im sami Italijani, koji mnogo drže do značaja, priznati, da nemaju ništa od nekakva povjerenja. I doista — danas vidimo, da se u svojem vjerovanju nismo ni najmanje prevanili. Evo dokaza: Nedavno je fashijski poslanik onorevole Gray postoljio sastanak slovenačkih fashiista. Na tom sastanku je izjavio, da Slaveni drže za nam protivnik Italije, a zatim je dodao: "Mi ne zahtijevamo od vas, da ste dobri Italijani. Pa makar da biste nam to nudjali, mi vam ne bi vjerovali a niti bismo vas štvali!"

Još jedan slučaj: Ovih dana došao je neki primorski Slaven k jednom vrlo visokom državnom funkcionaru u Trstu, te mu se potužio na razna progovaranja i zapostavljanje prava u njegovom krajinji. Nato mu je državni funkcionar ovako odgovorio:

— Vi Slaveni imate posve pravo, da protestirate, kad vam ukidamo vaš jezik iz urede. Mi pak kao zastupnik italijanske vlade imamo lakodjor pravo da vam progovaramo, jer hoćemo da vas što prije potalijansko!

Ako imamo pravo, — primijet naš čovjek — što onda velite onim slavenskim beznačajnicima, koji hoće da budu veći Italijani od Vas?

Nato visoki funkcionar odgovorio:

— Pravo je im ne vjerujem; drugo: smatram ja ih licumjerce. Ako su do jučer ljubili i što-

vali svoj jezik, svoj narod, kako ga mogu kroz noć mraziti?!...

Tako visoki italijanski funkcionar o našim zalutancima. Treba li tim riječima kakva komentara? Mišlimo da ne. Danas je svakom čovjeku jasno, da su oni, koji bijahu od svoje vlastitoga naroda u častu, kad su se odzimali svoje pravice i nalazu veliki tereti, nije čovjek, nego — marva!

Dr. Srebrenić — novi krički biskup. Otvorivši "Piccolo" javljaju iz Rima, da je sv. Otac Josipa novonovčan prof. dr. Josipa Srebrenića za biskupa na otoku Krku. Prije toga bio je Srebrenić profesor na gorickom siemeništu, a i za rata je bio imenovan za profesora teologije na ljubljanskoj univerzi. Novi krički biskup je poznat kao rođoljub i teološki pisac.

Posvećenje novog tršćanskog biskupa obaviti će se u gorickoj stolnoj crkvi. Posvećenje će goricki nadbiskup dr. Sedaj, Svećano ustoličenje izvršiti će se na blagdan sv. Justa u Trstu.

Zatvaranje gostiona. Na predlog ministarske predsjednice Mussolinija rimski je vlada odlučila da izda jedan dekret, kojim se ograničuju gostione po cijeloj državi. Prema čl. 1. tog dekreta ne smije da postoji na 1000 stanovnika preko jedna gostiona. U onim mjestima, gdje nema 1000 stanovnika moći će se i kodred dozvoliti jedna gostiona. Najista ispod 500 stanovnika nemaju pravo na gostion. Medjutim dosadašnje koncesije ne će se nikom oduzimati, već će s vremenom opstati same od sebe. Ako gostionciar umre ili izgubi na bilo koji način koncesiju, dotična se gostiona više ne otvara. Dok se ne smanji broj gostiona na onu stupnju na koju predviđa zakon, ne će se nikomu izdavati nove koncesije.

Pred povišanjem željezničke voznice. Vlada je odlučila, da će doskora povišati željezničku tarifu na svim željeznicama. Ta tarifa ne će biti povišena za prvi razred, u kojem se voze siropoda, nego za drugi i treći. Cijena drugog razreda bit će povišena za 66 katala, a trećeg za 15. To će se odraziti većinom.

Općinsko zastupstvo u Malom Lošuju — raspušteno. Pišu nam odatle: Ovih dana bilo je naše općinsko zastupstvo raspušteno. Vlada je imenovala općinskim komesarom gosp. Vitomira Štefca, finansijalnog činovnika. Učest o tom raspustu nije nikakva stvar. Slaveni na iznemudra, jer smo znali, da naša općina nalazi u strašnom neredu i velikom dugu. Nam Italijanima nije ta stvar baš ugodna, ali — hoće ne čud — moraju da šute. Što je zvoniti i za crca. Mogli su prije na to misliti, pa bi bilo bolje njima i nama.

Svega po malo

Zaruke italijanskog Prijestolonasljednika, princa Umberta, sa belgijskom princezom. Javljaju iz Rima, da se ponovno uvikle goštione italijanskoga Prijestolonasljednika sa belgijskom princezom Marijom. Učest o tom raspustu nije nikakva stvar. Slaveni na iznemudra, jer smo znali, da naša općina nalazi u strašnom neredu i velikom dugu. Nam Italijanima nije ta stvar baš ugodna, ali — hoće ne čud — moraju da šute. Što je zvoniti i za crca. Mogli su prije na to misliti, pa bi bilo bolje njima i nama.

Uspjeh ljubljanskog veleposla. Ove godine postigao je ljubljanski veleposlan mnogo već uspjeh od prošlogodišnjeg. Posjetilo ga oko 140.000 osoba. Svega se prodalo za 341.100.000 dinara robe. A to je bogme vrlo lijep uspjeh.

Na koliko je jezika prevedeno Sveto Pismo. Najglasovitiji pisac ovog vijeka, čija su djela prevedla na više jezika, bili su vaukako Grc Homer i Englez Shakespeare. Homerova djela postoje na nekih 20 jezika, dok su Shakespeara prevedena na više od četrdeset. Ali sve to nije ništa prema Svetoj Pismu, koje je prevedeno na više od 700 jezika i bifalekarni jezici. Tako se na kraju završilo i Sveto Pismo. Sveto Pismo tako rasprostranilo po čitavom svijetu (treba u prvom redu zahvaliti engleskom "Biblijskom Društvu", koje svake godine štampa na milijune i milijune biblija. Samo to društvo izdalo je Sveto Pismo na 558 jezika, a to je 1911. godine. Tako je samo na engleskom jeziku 1.374.000 biblija. Za vrijeme rata broj prodatih knjiga popeo se na 2 milijuna godišnje. Poslije rata prodavalo se malo manje (oko 1.750.000 knjiga), ali lanjske se godine popeo taj broj ponovno na 2 milijuna.

Sveukupna proizvodnja zlata u svijetu. U godini 1922. svjetska produkcija zlata dostigla je 14 milijuna 841.135 unca, predstavljajući vrijednost od 700.753.000 italijanskih lira.

Nova vrst tkanine. Arghan je nova vrst tekstile tkanine. U Švedskoj i Engloj već se isporučuju u ovu tkaninu, i to u velikom izmjeru. Ta predja ima jak svileni sjaj, koji se naročito ističe kod boja. Arhanove tkanine posjedujuja na laneno sukno, ali su mekše. To novo sukno bolje je od pamuka i lana, 50 posto se jače nego li konoplja, otpornije potrošnje, vrlo je vodoravna i vrlo je otporna na vodu. U sastojci se sastoji iz vlaknastih biljke, koja je u rodu sa ananasom. Otkrili su je u Južnoj Americi.

Druga stogodišnjica kafe. Zadnjih dana prošle je 200. godina, otkada se u Americi posadiła biljka kafe. Nju je donio u Martirik Prancuz, Deschamps. Priča se, da je vršim potrošnje, koja je ostala u vode i trošila, te su biljnice nasladale, dok je samo jedna ostala svezja, jer Deschamps nije htio piti, samo da spasi dražojicnu biljku. Ta biljka je majka svih kafa u Americi.

Poljica apostola "Zelenog otoka." U italijanom gradu Robbio poslovljena je obilnica irskog apostola sv. Kolombana. Sv. Kolomban živio je u VI. vijeku. Kolomban je začetnik irske kulture i civilizacije. On i sv. Benedikt jesu dva svetionika ranog srednjeg vijeka, koji su monašima morali pružiti barbarima prva javna civilizacija.

Za osam sati rodila petero djece. Ovih dana desio se u Americi jedan interesantan slu-

čaj, koji je zabunio sve medicinske krugevo na svijetu. Neka 32 godinjah radnica, visoka dva metra, rodila je u razmaku od 8 sata petero normalno razvijene djece. Predsjednik američkog društva za narodno zdravlje otišao je u državu Michigan, gdje se dotični slučaj desio, da se lično uvjeri u njegovu istinitost. Izgleda, da je ova prva majka na svijetu, koja je rodila petero djece.

Posljedice potresa u Japanu na Kalifornijskoj obali. Predprošle subote, dne 9. ov. mj. nabasao je uslijed jakog oluje potanski parobrod "Saba" na pećine i razbio se. Na parobrodu bilo je mnogo putnika. Cim je se parobroda stigla radiografska vijest o nesreći, priborilo je iz više luka na kalifornijskoj obali 15 torpednjaka u pomoć, i to s brzinom od 30 morskih milja na sat. Dok su tako jurile, udarila je većina torpednjaka na pećine, koji dotad nije bilo u se potonule. Tom je zgodom nestadalo 25 mornara. Do nesrećenoga parobroda "Kuba" je stiglo sedam torpednjaka, koje su spasile putnike i posadu. Drži se, da su sve ove podmorske pećine nastale uslijed potresa u Japanu.

Čitav imetak za izgradnju crkve. Gradacki šk. "Težepost" javlja, da je udovica Heller, iz Trsta, koja je imala 1000 katala, koja je ovihi dana umrla, ostavila čitav pokretni i nepokretni imetak za izgradnju crkve u mjestu Edalchu, nedaleko Graza. Njezin imetak predstavlja ukupno 60 milijard austrijskih kruna. Između ostaloga je tu čena posjedovala u Trstu četnaeset kuća i palača. Ova je oporuka pobudila opću senzaciju, a nasljednici, koji su ježbu na njezinu oporuku, što im po svojoj prilici ne će uspijeti, jer je oporuka sastavljena redovito.

15.000 brozajavnih čestitaka primio je, kako javljaju najnovije vijesti iz Beograda, maršal Drsto Petarović, rođeni jugoslavenski Prijestolonasljednik, u Beogradu, kancelarija svima uzvratila brozajavne čestitke.

Novi otok u sjevernom moru. Norveški kapitan Victor Arnesen otkrio je nov otok blizu Fran Josipove zemlje. Opseg toga otoka iznosi 20 km. Računa se, a i moguće je, da je taj otok bogat željezom i palca. Ova je nalazba u jednom gorom, koji se pomalo opuzila i razlupala, tako da je zemlja sad došla na površinu.

Papa protiv poljubaca. Poljubaci, koji su ljubavnici uvijek činili, bio je u papinskom Rimu smatran najvećim zločinom. Jedan stari kroničar u čiju vjerdostojnost ne možemo sumnjati, piše, kako je strogo taj postupak napuštao papa Sikst V. Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je vojnik odmah stvara, tako presnetilo, da se dala u bičig i stala vikati. O tome su izvjestili papa Sikst V., koji se pravdom ogorčio zbog te drskosti vojnikov. Dao ga je dozvati pred sebe i s najvišeg mjesta prikazao mu moralni ponor u književni papir Sikst V.: Pravdom toga pape, piše, da je kroničar, koji je bio i Slaven, djevojačka, protrela se čak na osobu niskog roda. Neka sluskinja išla je u ponoći po primaju (famacno za svoju gospodariću) i susrela nekog vojnika, koji je utrnuo svoje svitličku ruku do gležnja, koja je bila lijeva i mlada. Poljubac je bio toliko jak, da je